

BASINA VE KAMUOYUNA

KIŞLADAĞ ALTIN MADENİ KAPATILMALIDIR!

Uşak'ın Eşme ve Ulubey İlçeleri sınırları arasında, 2006 yılından bu yana madencilik faaliyeti yürütülen, Kanadalı Eldorado Gold Şirketi'nin uzantısı olan TÜPRAG Şirketi'ne ait Kışladağ Altın Madeni, alınan izinlerle ilgili açılan iptal davaları sonuçlanıncaya kadar kapatılmalıdır.

Kışladağ Altın Madeni'nin Mayıs 2006'da deneme üretimine başlanmasından bir ay sonra Haziran ayı sonunda Eşme ve köylerinde 1.500 civarında insan siyanür zehirlenmesi şüphesiyle hastanelere başvurmuştu. Yaşanan felaketin ardından yetkililer, zehirlenmelerin kanalizasyon şebekesinden kaynaklandığını açıklamış ve olayın üstü örtülmeye çalışılmıştır. Bu olaydan sonra da değişik tarihlerde, yöredeki köylerde yaşayan insanlarda kitlesel rahatsızlanmalar olmuş ve madene yakın köylerde çok sayıda şüpheli havyan ölümleri gerçekleşmiştir.

Şu ana kadar köylerin yok edildiği, 22.000 ağacın kesildiği ve işletme süresince 70 bin ton siyanür kullanılacak olan maden, siyanürlü yığın liçi yöntemi olarak adlandırılan dünyadaki en ilkel ve vahşi teknoloji ile faaliyet yürütüyor. Milyonlarca ton siyanürlü atık bulunan maden için büyük miktarlarda yeraltı suyu çekilmektedir.

Yaşanan felaketin ardından Eşme Cumhuriyet Savcılığı tarafından yürütülen soruşturma takipsizlikle sonuçlanmıştır. Eşme Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan tazminat davası da Cumhuriyet Savcılığı tarafından yürütülen soruşturmada bilirkişi incelemesi yapıldığı ve yeniden bilirkişi incelemesine gerek olmadığı değerlendirilmesiyle birlikte ret edilmiştir. Yörede yaşayan ve siyanürden zehirlenen dört kişiden oluşan davacıların temyiz başvurusu üzerine Yargıtay, Eşme Asliye Hukuk Mahkemesi'nin ret kararını bozmuştur.

Yargıtay'ın bozma kararı ile birlikte Eşme'de 2006 yılı Haziran ayı sonunda yaşanan siyanür zehirlenmesi olayının üstünün örtülemeyeceği, yaşanan felaketin halen aydınlatılmayı beklediği bir kez daha ortaya çıkmıştır. Yargıtay kararında Savcılık tarafından yürütülen soruşturmada yapılan bilirkişi incelemesinde insan sağlığı üzerindeki etkilerin değerlendirilmediğinin altı çizilmiştir.

TÜPRAG şirketinin Kışladağ Altın Madeni ile ilgili aldığı izinler hakkında açılan davalar devam etmektedir.

Madene yakın köylerin evlerinde madende patlatılan dinamitler nedeniyle hasarlar oluşmaya başladığı, bu nedenle yöre yurttaşlarının savcılığa şikayette buldukları bilinmektedir.

Özellikle son aylarda madende çalışan işçiler arasından ciddi sağlık sorunlarının ortaya çıkmaya başladığı yönünde önemli duyumlar alınmaktadır.

Yaşanan felaketin benzerlerinin yaşanması ihtimali vardır.

Yargıtay kararının ardından Savcılık tarafından verilen takipsizlik kararının yeniden ele alınması ve TÜPRAG yetkililerinin yargılanması gündeme gelebilir.

Bütün bu olasılıklar karşısında insan yaşamı söz konusu olduğundan risk almanın doğru olmadığını, bundan sonra yaşanacak en küçük sağlık sorunu nedeniyle sadece TÜPRAG şirketinin değil, kamu makamlarının da sorumluluğunun gündeme gelebileceğini belirtmek ihtiyacını duyuyoruz. Bu hafta içerisinde Macaristan Parlamentosu'nun bütün ülkede siyanür kullanarak madencilik yapılmasını yasakladığını hatırlatırız. Türkiye'de siyanürle madencilik yapılmasının yasaklanması için Macaristan ve Romanya'da yaşanan felaketlerin daha büyüklerinin yaşanmasını beklemek gerekmiyor.

Maden Yasası'nın önemli maddeleri, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Danıştay Madencilikle ilgili temel konuları düzenleyen Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin maddelerinin tamamına yakınının yürütmesini durdurmuştur. Kışladağ Altın Madeni'nin faaliyetleriyle ilgili aldığı izinlere esas olan ÇED olumlu görüşü aleyhine açılan davayı ret eden Manisa İdare Mahkemesi kararını Danıştay bozmuştur. Şimdi de yaşanan zehirlenmelerle ilgili ret kararını Yargıtay bozmuştur ve Savcılık soruşturmasının yeniden yapılması gündeme gelebilecektir. Son olarak Türkiye'de madencilikten kaynaklanan çevre sorunlarının artması ve madencilik yapılan yörelerdeki halkın tepkisi nedeniyle 3 Aralık tarihinde TBMM'de Araştırma Komisyonu kurulmasına karar verilmiştir.

TBMM, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Yargıtay kararları dikkate alınarak Kışladağ Altın Madeni'nin geleceği ile ilgili hukuksal belirsizlik ortadan kalkıncaya kadar, söz konusu maden-kimya tesisinin faaliyetlerinin durdurulması, kamuoyu vicdanını ve yöre yurttaşlarını rahatlatacak en doğru karar olacaktır. Aşağıda imzası bulunan kurumlar olarak sürecin takipçisi olacağımızı, yaşanan ve bundan sonra yaşanacak her türlü felaketin sorumlularından her platformda hesap soracağımızın bilinmesini isteriz.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB METALURJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

Ek: Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 2009/13091 no.lu Kararı

T.C.
YARGITAY
4. Hukuk Dairesi

ESAS NO : 2009/442
KARAR NO : 2009/13091

YARGITAY İLAMI

MAHKEMESİ : Eşme Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 09/09/2008
NUMARASI : 2006/465-2008/247
DAVACI : HALİL KAYA VE DİĞERLERİ VEKİLİ AVUKAT MEHMET HORUŞ
DAVALI : TÜPRAG METAL MADENCİLİK SAN VE TİC LTD ŞTİ VEKİLİ AVUKAT ŞEYDA ATAMAN

Davacı Halil Kaya ve diğerleri vekili Avukat Mehmet Horuş tarafından, davalı Tüprag Metal Madencilik San. ve Tic. Ltd. Şti. aleyhine 26/10/2006 gününde verilen dilekçeler ile asıl ve birleşen davalarda maddi ve manevi tazminat istenmesi üzerine mahkemece yapılan yargılama sonunda; davanın reddine dair verilen 09/09/2008 günlü kararın Yargıtay'ca incelenmesi davacılar vekili tarafından süresi içinde istenilmekle temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra tetkik hakimi tarafından hazırlanan rapor ile dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüldü.

Dava, haksız eylem nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararın ödetilmesi istemine ilişkindir. Yerel mahkemece istem reddedilmiş; karar, davacılar tarafından temyiz olunmuştur.

Davacılar, davalı tarafından Uşak İli Ulubey İlçesi Gümüşkol Köyü yakınlarında siyanür kullanılarak işletilmekte olan altın madeninden 26 Haziran 2006 gününden itibaren çevreye yayılan siyanürden dolayı siyanürün zararlı sonuçlarına uğradıklarını, aynı günlerde Eşme ve köylerinde yaşayan birçok insanın aynı biçimde zarar görmesi üzerine kanlarındaki siyanür oranını laboratuarlara ölçtürdüklerini ve ölüm tehlikesi atlattıklarını belirterek tüm bu analizler, ulaşım, bakım ve tedavi giderleri nedeniyle maddi; yaşanan olayların manevi sarsıntılara yol açtığı, günlerce ölüm ve sakatlanma korkusu yaşadıkları, yaşam hakkı, ruh ve beden sağlığı ile özel hayatlarının zarar gördüğü iddiasıyla manevi tazminat isteminde bulunmuşlardır.

Davalı ise, dava konusu edilen olayın siyanürle ve yaptıkları çalışma ile ilgisinin bulunmadığını, bu konuda Cumhuriyet Başsavcılığınca takipsizlik kararı verildiğini belirterek davanın reddedilmesi gerektiğini savunmuştur.

Yerel mahkemece; Eşme Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma sonunda, 26 Haziran 2006 günü Eşme ilçesinde meydana gelen toplu rahatsızlanmaların şehir suyundaki bakteri sayısının artışından ileri geldiği saptandığından, davacılarındaki rahatsızlık ve kanlarındaki siyanür düzeyinin yüksek, çıkmasının davalı şirketin çalışmalarından kaynaklandığının davacılar tarafından kanıtlanamadığı gerekçesiyle istem reddedilmiştir.

Yerel mahkemece benimsenen ve Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından alınan raporda, su ve toprak örneklen üzerinde araştırma yapılarak sonuca varıldığı anlaşılmaktadır. Oysa eldeki davada, davalının siyanür kullanarak yaptığı çalışmalarının insan sağlığını olumsuz yönde etkilediği iddia edilmektedir.

2009/442-2009/13091

Ŗu durumda, davacılar tarafından sunulan laboratuvar raporları, dosyadaki tüm belge ve diğer raporlar gözetilerek, siyanürün davacıların sağlığı üzerine olumsuz etkisi olup olmadığı ve bunun davalı Ŗirketin siyanür kullanarak altın madeni iŖletmesinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı konusunda üniversitelerin toksikoloji, patoloji, biyokimya ve farmakoloji bilim dallarında görevli öğretim üyelerinden oluŖan bilirkiŖi kurulundan rapor alınıp varılacak sonuca göre karar verilmesi gerekir.

Yerel mahkemenin açıklanan yönler gözetilmeden eksik inceleme ile yazılı biçimde karar verilmiŖ olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiŖtir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle **BOZULMASINA** ve peŖin alınan harcın istek halinde geri verilmesine 19/11/2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.